

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „KOROŠKI SLOVENEK“.
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Politično in gospodarsko društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List za politiko,
gospodarstvo in prosveto

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrtletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrtletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—

„Lernet endlich lieben!“

Besede zgorajšnjega naslova bi morale biti vklesane v spomenik nesrečnemu hodiškemu fantu, ki je moral dati svoje mlado življenje zato, ker njegova pot s pevske prireditve v Logi vesi in njegov društveni znak na prsih nista bila povšeči dvema vsega pomilovanja vrednima nahjuskancema. Sleherni mimoidoči bi bral napis in se zamislil, kolikšne mržnje je zmožen, komur so ubili njegovo narodno zavest: obenem z narodno zavestjo je izgubil svojo krščansko vest in zaigrava svoje poštenje.

Zaslepljenca, ki bosta odslej nosila Kajnov znak na čelu, se gotovo ne zavedata nizkotnosti svojega sovraštva, ker jima je bilo sovraštvo vcepjeno v kri. Tako je torej žalostni dogodek minulega tedna eden sadov raznarodovalnega dela potom šole in drugih organizacijah. Ob njem je podan nazoren dokaz, da ljubezen do naroda ni samo navadna pridobitev moderne dobe, ki je odkrila lepoto naroda, marveč je najožje povezana s pojmom kulturnega človeka. Kdor svoj narod resnično ljubi, ne more biti pokvarjen človek. Komur pa odvzameš ljubezen do naroda, mu hkrati odvzameš važno, za versko zavestjo najvažnejšo oporo v njegovem boju za poštenje in kulturnost.

Še vedno so v deželi Nemci, četudi že bolj redki, ki zagovarjajo raznarodovanje iz nekega nacionalnega čuta, ki ga skrivajo za „subjektivno priznanje“ k nemškemu kulturnemu krogu ali za naslov vindišarstva ter hkrati bolešno kričijo o nedeljivosti dežele in svoji silni domovinski ljubezni. Poleg njih čujemo tudi že sodbe treznih Nemcev o ničvrednosti raznarodovanja in odpadništva, ki ustvarja nizkotne človeške tipe. V škodo dežele pa še vedno hočejo delati javno mnenje prvi. Mi jih zamoremo kvečjemu pomilovati, sodijo jih sadovi njihovega dela — uboj v Škofičah je zadnji, seve najžalostnejši sad — sami najbolj.

Danes stavimo vprašanje bratom, ki še vedno silijo ven iz narodne družine in zavervani požirajo besede nemško-nacionalne nestrpnosti. Ali ni dovolj, da je raznarodovanje v mnogih družinah odtujilo očeta od sina, da se ne razumeta več ob istih besedah in se ob sinovi odtujenosti krha družinska vzajemnost? Ali ni že dovolj, da so med sosedi naših vasi po raznarodovalnem delu postavljene stene, visoke ko naše gore, in izginja zato iz naših vasi vsa domačnost in prisrčnost? Ali ni že dovolj, da je sožitje med brati in sestrami enega naroda in enega maternega jezika po raznarodovanju tako polno žalitev, preziranj, denuncij in zdražbarij? Ali naj se torej res odtujimo tako, da bo govorilo samo še mrko sovraštvo, ki se ne straši niti uboja?

„Nicht mitzuhassen, mitzulieben bin ich da,“ pravi velik nemški pesnik. Družinsko življenje brez družinske ljubezni je neznosno breme in pod njim se morajo zrušiti stoletni domovi. Samo iz sorodnih src se zamore naroditi ljubezen, iz src, ki sorodno zaslutijo resnico in lepoto življenja. Mi pa mnogokrat hladnokrvno trpimo, da se nam rastoči mladi rod z vsakim dnem bolj odtuja v zavaja v tuj miselni svet. Ob naši malomarnosti in nerazsodnosti postaja naša mladina tuja doma-

čemu delu, domači skrbi in domači ljubezni. Ne vzdrži več ob očetovem plugu in za maternim ognjiščem, od doma sili in četudi ji je novi dom kjerkoli v zamazanem predmestju. Naše skrahiran domove pa posedajo tujci. — Vzemi podeželski vasi njeno domačnost, prisrčnost in vzajemnost soseščine, potem ostane le še par zemarjenih kajž in kopa malovrednih ljudi, ki krađejo čast Bogu in ljudem. Razbita soseščina, raztrgana vzajemnost med vaščani, pijančevanje, nemoralna in h koncu kriminal — to je melodija ene in iste pesmi o vasi, ki jo vežejo samo še hišne številke in skupno ime. Ali je ne čujemo že mnogokod? — Uboga domovina, ki ji njeni sinovi pojejo pesem sovraštva, nestrpnosti, uboja! Kajti tudi domovina ima svoje dobro ime in svojo čast

in te svet ne sodi po nikaki še tako lepi himni in še manj po praznih domovinskih naslovih. Kaj je domovina brez ljubezni? Ob modrih jezerih, skalnatih gorah in zelenih dolinah ostane končno ljudstvo z rekordnim številom zrušenih domov, pijancev in nezakonskih otrok. Sirota torej, dokler jo jemlje v zakup ozkosrčna nacionalna sebičnost, domovinska laži-ljubezen!

Vsak narod pod božjim soncem si sam kuje usodo svojih bodočih dni, to potrjuje tisočletna zgodovina. Nad slovenskim nezavednim ljudstvom, itak gospodarsko tako šibkim in številčno malim, visi danes veliko vprašanje. Ali bo spoznalo svoj veliki trenutek, ki kliče bolj od kedaj po žalostnih prilikah: Ihr habt lang genug gehasst, nun lernet endlich lieben!

Trije govori — trije svetovi.

Svet je danes poln dramatičnih, pretresljivih prizorov. Treba je samo ostrega pogleda, pa zatreš ozadje manjših ali večjih prilik in neprilik evropskega mednarodnega in narodnega življenja. Ubogo ljudstvo, katerega vrste tudi danes še ne najdejo svoje poti v boljšo bodočnost!

Sv. oče o komunizmu in komunistih. Očeta vsega krščanstva je minuli teden obiskalo 350 španskih beguncev, da čujejo njegove tolažilne besede. Sv. oče jih je nagovoril s prisrčnim pozdravom ter z žalostjo omenjal strašne sadove satanske propagande, ki onečašča in uničuje največje dragocenosti krščanstva. „Vsaka vojska je strašna in nečloveška, kaj naj šele rečem o vojski med brati?“ Propaganda, ki hoče ločiti gospodarsko in socialno delo od moralnega reda, je kakor volk, preoblečen v ovčjo kožo. **Boljševizmu je pripravljaj tla liberalizem, ki je hotel ločiti katoliško vero od javnega življenja,** ji jemal svobodo in jo hotel spremeniti v golo nabožnjaštvo. Če se danes ne izpolnjujejo načela ljubezni in pravice, tega ni kriva Cerkev, marveč tisti, ki so njeno delo in svobodo zadrževali in ovirali. H koncu je sv. oče blagoslovil navzoče in dostavil, da moli tudi za one, ki Cerkev danes preganjajo.

Hitler o komunizmu. Nürnberški nar. socialistični kongres je zaključil kancler Hitler z ostrim govorom proti Rusiji in židovstvu. Med drugim je dejal: „Največji sovražnik Nemčije je boljševizem. Ko so ga hoteli moskovski židovski teroristi spraviti v Nemčijo, smo ga mi napadli in uničili. Komunizem in narodni socializem sta dva svetova, med njima ni pomirjenja. Druge države ustvarjajo kompromise z boljševizmom, Nemčija in Italija to odbijata. Nemčija noče na svoji zemlji prelivati kri in noče, da bi se v njej širilo barbarstvo. „Svarim danes vse narode pred boljševizmom, boljševizem pa naj ve, da stoji pred vratmi Nemčije nova nemška armada,“ tako je Hitler zaključil.

Sovjetska Rusija odgovarja Nemčiji. V Kijevu so se vršili nekaj dni po kongresu veliki manevri sovjetske vojske, ki so izzvali presenečenje pri navzočih vojaških zastopstvih tujih držav. Po končanih vajah je nagovoril vojsko sovjetski vojni komisar in po vsem videzu bodoči ruski diktator Vorošilov. Na Nemčijo je naslovil to-le: „Sovjetska Rusija hoče imeti mir. Če bi jo pa kdo napadel, bo poskrbela sovjetska armada, da porazi svojega sovražnika na njegovih lastnih tleh.“

12. manjšinski kongres.

Letošnji manjšinski kongres, ki se je vršil v Zenevi, je stal v znamenju težkih prilik, v katerih se nahaja Evropa. Zato pa niso bile njegove razprave o potrebi zaščite narodnih manjšin nič manj važne, marveč so doprinesle dokaz, da se manjšinsko vprašanje nikakor ne da izločiti iz vrste ostalih svetovnih vprašanj razun v njihovo škodo.

Uvodno se je vršila spominska svečanost za umrlim glavnim tajnikom manjšinskega kongresa dr. Ewaldom Ammende-jem. Prezident dr. Wilfan je orisal osebnost dr. Ammendeja, ki se je ves posvetil vprašanju manjšinskih narodov, sam Nemeč imel polno razumevanje za tuje narodnosti in je njegova zasluga, da se je zamogel vršiti prvi kongres evropskih narodnih manjšin.

V nizu razprav je Ukrajinec Pelenski orisal zatiranje ukrajinske manjšine v Rusiji. Zastopnik Nemcev v Poljski, Kohnert, je opozoril na opasno dejstvo, da se mladi rod manjšinskih narodov nagiba h komunizmu, če večinski narod otežkočuje njegov življenski boj. Češki Nemeč Neuwirth je zagovarjal novo mednarodno manjšinsko pravo, kateremu naj bi se podvrgle vse države. Dr. E. Besednjak, bivši slovenski

poslanec v rimskem parlamentu, je v daljšem govoru povdaril, da je kriv neupoštevanju manjšinskih teženj dosedanji ustroj Zveze narodov, ki zadeve manjšinske zaščite dosledno odklanja. Zaključno je prezident dr. Wilfan ostro bičal gotove imperialistične tendence ter odločno zagovarjal enakopravnost vseh narodov.

Kongres je zaključno odobril resolucijo proti raznarodovanju in asimilaciji manjšin v mnogih državah ter se izjavil za mednarodno manjšinsko pravo, ki naj zaščiti manjšinske pravice in manjšinam omogoči svobodni kulturni razvoj. V drugi resoluciji je kongres izrazil željo, naj bi bila zaščita manjšin sprejeta v novi statut Zveze narodov ter tako postala obvezna za vse članice Zveze.

Uspeh bratislavske konference Male zveze mednarodna javnost splošno priznava in podčrtava. Sklepi so zajeti v 8 točkah. Uvodno povdarjajo članice Male zveze svojo voljo na delu za splošni mir in lastno varnost. To svojo tradicionalno politiko bodo države vršile tudi v bodoče na osnovi Zveze narodov, kateri ostane Mala zveza zvesta. Članice opozarjajo, da je treba ob reševanju vprašanja evropske varnosti posvetiti posebno

pozornost evropskemu vzhodu. Za lastno varnost pa bo Mala zveza poskrbela tudi iz lastnih moči potom gospodarskih, trgovinskih in vojaških ukrepov. V notranje zadeve drugih držav se Mala antanta ne bo tudi ne odslej vmešavala, odklanja pa zato tudi tuje vmešavanje v lastne notranje zadeve.

Države rimske pogodbe. Italija, Avstrija in Ogrska se bodo po svojih zastopnikih zbrale na Dunaju. Nepotrjene vesti poročajo, da bo dunajska konferenca skušala premostiti nesporazume med državami rimske pogodbe in Male zveze. Urejeni odnosi z Nemčijo bi tako premostitev dovoljevali. Na drugi strani se poroča, da bo skušala po Avstriji sedaj Ogrska pomnožiti in okrepiti svojo armado. Vse to pa so zgolj domneve in bo treba počakati na sestanek.

Po 11. juliju. Bivši minister dr. Mataja je nedavno zapisal v nekem dunajskem listu med drugim sledeče besede o bodoči notranji avstrijski politiki: Ne smemo pozabiti, da smo po 11. juliju priče dvema velikima dogodkoma in sicer španškemu bratomornemu boju in sovjetskemu oboroževanju. Morda se bo v očigled položaju Nemčija notranje preosnovala; s to možnostjo računa pismo nemških škofov. Danes pa to še ni dejstvo. Opasno bi bilo, če bi kdo mislil, da se morajo sedaj katoličani odločiti za narodni socializem ali boljšeizem. Mi odklanjamo eno in drugo, ker odklanjamo sovražnike Kristusove, pa naj so sedaj brezbožniki ali novi pogani. Naši otroci bodo doživeli še tretje, krščansko tisočletje.

Razdolžitev kmetov v Jugoslaviji. Ministrski svet je odobril odredbo, ki odreja odpis kmečkih dolgov. O vsebini velevažnega ukrepa je doslej znano, da bodo vsi dolgovi brez ozira na upnike znižani na polovico. Črtano polovico bo bankam, zadržugam in zadružnim zvezam povrnila država v eni četrtini. Dolgovi zasebnim upnikom bodo istotako črtani za polovico, država pa črtane polovice ne bo povrnila. Tako znižani dolgovi morajo biti odplačani v 20 letih.

Jugoslavija. V Pragi je minuli teden preminul bivši jugoslovanski minister dr. Svetozar Pribičević. Bil je prvi jugoslovanski notranji minister, v raznih vladah tudi prosvetni minister. V notranji politiki je igral do leta 1929 zelo važno vlogo, po 6. januarju istega leta pa je odpotoval v inozemstvo. V Pragi ga je sedaj dohitela nenadna smrt.

Francija se razdvaja? Francija se nahaja v težkem položaju. Vladni šef Blum bi hotel hoditi zlato srednjo pot med fašizmom in komunizmom, medtem pa se vrši razvoj med francoskim ljudstvom naprej. Komunisti postajajo radikalni, množijo se delavske stavke, ponekod so delavci zasedli tovarne. Na drugi strani pa obstoji baje močno gibanje v vojaških krogih, ki gre za tem, da odstopi Blum in prevzame vladno drugo, ki bo zastopal odločno francosko-nacionalno smer.

Nemška diplomacija na delu. Veliki narodno-socialistični kongres v Nürnbergu, kateremu je prisostvovalo nad milijon ljudi, pomeni začetek nove

politične živahnosti nemške vlade. Nemčija se je na kongresu izjavila za voditeljico protiboljševiškega gibanja. Sedaj bo očitvidno šla za tem, da pritegne z najdalekosežnejšimi ugodnostmi vse ostale evropske države v svoj tabor. Franciji baje ponuja 50leten mir, Čehoslovaški slične ugodnosti, popustljiva je tudi napram državam ob Beltu. Njena akcija zna postati zbog razdrapanosti takozvanih demokratičnih držav uspešna. V koliko pomeni tudi dejansko rešitev pred boljšeizmom, bo mogoče presoditi šele po letih.

Grozote v Španiji. Boji med nacionalisti in rdečimi postajajo čedalje hujši. Na jugu zmagujejo rdeči, na vzhodu in severu fašisti. Bitke se vedno bolj osredotočujejo okoli Madrida. Znameniti zgodovinski grad Alcazar so rdeči pognali v zrak in tako zrušili nacionalno posadko, ki se je branila celih 6 tednov. Nacionalne čete korakajo proti mestu Toledu, ki leži južno od Madrida. Na severu prodirajo nacionalne čete po zasedbi Iruna in San Sebastijana proti mestu Bilbao. Madrid pričakuje, da pride prejkoslej do odločilne bitke, ki odloči njegovo usodo. Letala nacionalistov so mesto že večkrat bombardirala. Meščani slutijo odločilne dogodke in njihov potek, zato raste nezadovoljstvo s komunistično vlado. Nacionalisti so že imenovali svoje poslanike v državah, ki so naklonjene njihovi zmagi.

Nemško svobodomiselstvo.

Knjiga „Slovenci na Koroškem“ od Theodorja Veiter, o kateri je naš list že kratko poročal, je vzbudila v ino- in tuzemstvu veliko pozornost. To pažnjo knjiga tudi vpravičeno zasluži, zakaj v njej kot še nihče pred njim obravnava avtor vsestransko vprašanje in položaj naše manjšine. V kratkem jo bo ocenil tudi naš list. Posebej razpravlja pisatelj o vzrokih nazadovanja koroških Slovencev, kjer govori tudi o pogubonosnem vplivu nemškega liberalizma na koroške Slovence. Avtor slika najprvo novonastali položaj z ustanovitvijo republike Avstrije, ki je postal za koroške Slovence vsled odhoda slovenske inteligence vse prej ko lahek. Potem nadaljuje: „Nato se je ustanovila „Koroška slovenska stranka“ vendar samo kot sicer najvažnejša, dasi ne edino možna oblika političnega hotenja in udejstvovanja. V tej stranki se je zbiralo katoliško slovensko ljudstvo. Toda sistematično delo nemških liberalnih strank in socialdemokracije je Slovence razdvojilo in notranje oslabilo. Zlasti pade v oči, kako močno se je med slovenskim narodom vsidrala socialdemokracija, pa tudi Landbundstranka. Seveda sta ti dve stranki našli voljne pristaše predvsem med onimi Slovenci, ki jih v ožjem smislu nazivajo „Windische“, če je treba dokazati, da hočejo Slovenci postati Nemci, včasih kot že ponemčene, če je v statistične svrhe potreben dokaz, da na Koroškem Slovencev skoroda več ni. **Ako bi obstojalo**

na Koroškem močno katoliško in obenem narodnozavedno gibanje med nemškim prebivalstvom, potem bi se prejkone ta razdor med Slovenci ne pojavil. Toda liberalec (in z njim nacionalno indiferentno misleči socialdemokrat) ne vidi v narodnosti drugega vrednote in tudi v svoji samo tako dolgo, dokler lahko on, sledeč principu lastne koristi, veže s tem ugodnosti osebne ali kolektivne narave. Liberalizem si je stavil borbo proti cerkvi za cilj, ker ga je cerkev vezala na postave, on je zatajil zvestobo do naroda, če ga ni privedla do oblastnega položaja njegove nacionalne države, in je iz koristolovstva napravil tudi v socialnem oziru največje napake ter izravnal poznejšim političnim zmešnjavam pot. Da so hodili tudi nekateri zastopniki katoliškega svetovnega naziranja po njegovi poti, na stvari ne spremeni nič. Njegova vlada tudi še danes ni kljub njegovemu očitvidnemu polomu odstopila v vseh srecih mesto pravemu socialnemu in nacionalnemu naziranju v krščanskem duhu. Slovensko ljudstvo na Koroškem, stoječ v borbi za svojo bodočnost, brez enoumno opisanega partnerja na nemški strani v deželi, je bilo pri teh prilikah izpostavljeno marsikaterim posebnim nevarnostim, pri čemer je imelo zavestno pospeševanje odtujitve od cerkve za posledico tudi odtujitev od narodnosti. Socialdemokratski, landbündlerski, pozneje tudi nacional-socialistični, komunistični in Heimatschutz-letaki so povzročili, kakor vsaka strankarska propaganda, tudi v slovenski vasi mnogo zmešnjav. V koliko se v tej zvezi more kaj podobnega trditi tudi o nemški krščansko-socialni stranki, je težko presoditi... Vsekakor so bili koroški krščanski socialci številčno prešibki, da bi mogli odločilno poseči vmes, na drugi strani pa so si prizadevali, da se bi jih ne prijel od drugih strank iz volilno taktičnih razlogov naglašeni videz nemankljivega nemško-nacionalnega mišljenja, da bi sledili ostalim nemškim strankam in smatrali ves slovenski problem kot neobstoječ.“

Tako torej govori Nемец katoliškega prepričanja o nemškem liberalizmu, da je zlo naše dežele. Čudno samo, da ga je dovolj še povsod pri nas.

Važna odredba k volitvam.

Dež. glavar je potom odredbe dopolnil odstavek 18. volilnega reda za 25. oktober. Dopolnilo se glasi:

V jezikovno mešanih občinah, v katerih je bil vložen en sam volilni predlog, odpade volitev, če vsaj tri dni pred volitvami podpiše lastnoročno volilni predlog vsaj polovica volilnih upravičencev. Podpise je izročiti najpozneje tri dni pred volitvami volilni oblasti. Podpise je smatrati za oddane glasove. — Jezikovno mešane občine: so tiste, v katerih se je pri zadnjem ljudskem štetju izjavilo za Slovence vsaj 15 odstotkov prebivalstva. — V teh občinah z enim volilnim predlogom določi volilna občinska oblast, če je večina lastnoročno podpisala volilni predlog. Če je, odpade volitev.

PODLISTEK

Dr. Ivo Česnik:

Črnošolec.

(10. nadaljevanje.)

Štefan je pristavil prvi lestvo na streho in dal ukaze. Na vrhu pri dimniku je stal in se podpiral s hrbtom ob zid, oči so mu žarele ob ognjenem zublju, ki je švigal izpod podirajočega se hleva in tlečih tramov, beli obraz je počrnel.

„Črnošolec, črnošolec! Glejte ga! Točo si nam napravil. Zdaj zagovori ogenj!“ je zavpil glas nad množico.

In vseprek je ponavljalo:

„Zagovori ogenj!“

„Vode gor! Nosite, nosite!“ je rotil Štefan.

„Ni treba vode. Zagovori ga!“ je kričal nekdo.

„Ne uganjajte burk, ljudje božji!“ je vpil Mlakar. „Gasite rajši!“

„Nič! Ogenj naj zagovori, sicer vemo, da se je zvezal s hudičem, ki mu je odvzel vse blagoslove.“ je odvrnil dolg, suh dedec.

„Vode, vode! Ali ne vidite, da bo skoro vsa streha v plamenu.“ je odgovarjal Štefan poleg dimnika.

„Ne more zagovoriti ognja. S hudičem je v zvezi. Črnih bukev nima, ničesar nam ne more storiti. Zdaj je čas, ljudje, dajmo ga!“

„Vere nima! Brezverec je. Po njem!“

„Mati je zbolela radi njega, ker je ušel iz črne šole. Le po njem!“

„Točo nam je napravil! Po njem!“

Hiteli so po lestvi na streho, da se maščujejo nad Štefanom.

„Pustite ga za božjo voljo, ljudje! Saj vam ni storil ničesar.“ je prosila Cilka in vila roke.

„Ljudje, ali ste znoreli?“ je klical Mlakar. „Hlapci, branite ga!“

Čez brv je priteknel Robert. Ker ni mogel spati, je slonel na oknu in gledal v noč in mislil na svojo bol in opazil dim in plamen v dolini. Sodil je, da gori v mlinu, se naglo oblekel, obesil puško na ramo — brez nje ni šel nikamor — in divjal po znani stezi nizdol. Čul je vpitje, klice, a jih ni umel.

Tedaj so že hotele zgrabiti krepke pesti Štefana, ki se je umikal na strehi in iskal prostora, kjer bi skočil in se rešil. Pogledal je na reko, derečo in bojovito, premeril globočino, se prekrižal in planil v valove. Strme so ljudje zrl in čakali, kaj bo

Prikazala se je med valovi roka in glava, čul se je obupen klic na pomoč.

„Rešite ga!“ je prosila Cilka.

Robert je čul ta mili klic, poln strahu, videl njeno žalost in ni pomišljal niti trenutek. Vrgel je s sebe jopič, klobuk in čevlje in puško ter planil med razjarjene vode. Boril se je z njimi na življenje in smrt, da reši prijatelja, da vrne ženina nevesti. Nase ni mislil, ne na svojo bol, ki mu jo je prizadejal Štefan. In če bi tudi mislil, ne bi storil drugače. Krepke mišice so rezale valove, oči so gledale, kje se zopet pokaže roka.

In ko jo je zagledal na površju, se je pognal do nje, jo pograbil in plaval, plaval. Težko je bilo Štefanovo telo, vleklo ga je v globino, a z nadčloveškimi močmi je pridrževal sapo, otepal valove, držal Štefanovo roko.

Ljudje so gledali ta kruti boj, niti z očesom niso trenili, usta široko odprta, noge uprte v tla, kot bi se jih bali vzdigniti. Veliki hlapec Miha je prinesel dolg drog in ga molil v reko. Robertova roka se ga je oprijela — v dveh sunkih je bil na bregu in držal v rokah nezavestnega Štefana, ga položil na travo, glavo navzdol, da mu je stekla voda iz ust. Cilka se mu je zahvalila z žalostnim pogledom.

„Ali je živ, ali mrtev?“ so vpraševali možje in jezno gledali.

Robert je poznal njih besnost, zato mu je bilo jasno, kaj jim mora odgovoriti.

„Mrtev, mrtev! Ne glejte tu! Na delo, na delo, gasite!“ je rekel.

„Proč pojdite, da vas ne vidim. Vse mi uničite, bestije!“ je vpil Mlakar.

„Ne poslušajte ga, ker je nor. Gasimo!“ Izpod neba se je vlila velika ploha; možje, fantje, dekleta — vse je hitelo gasiti.

Cilka je klečala ob nezavestnem Štefanu in jokala. Robertu se je smilila in dasi je bil truden, da bi se skoro onesvestil, jo je tolažil.

„Ne vzdihuj tako, Cilka! Saj morda ni mrtev. Ljudem sem moral tako reči, sicer ne vem, kaj bi storili z njim.“

(Konec sledi.)

DOMAČE NOVICE

Ob grobu mlade žrtve.

V Hodišah so minulo soboto pokopali 31letnega Miheja Habicha, kmečkega sinu in vrlega člana izobr. društva „Zvezde“. Padel je kot žrtev zverinskega pobalinstva in satanskega sovraštva. Vračajočega se s pevske prireditve v Logi vesi sta ga napadla dva nahujskana nestrpnega in ga s koli ubila ko živino. Žalostni dogodek preiskuje državno pravništvo in nedvomno bo ubijalca zadel zaslužena kazen.

Nočemo govoriti iz nikake strasti. Toda kdo se more ubraniti trpke misli, ki ga navdaja ob pogledu na sveži grob nadebudnega hodiškega fanta? Padel je kot žrtev temnega sovraštva, porojenega v dušah brez npravnega čuta in narodne zavesti. Tako zorijo sadovi hujskanja in ščuvanja proti ljudem, ki so storili v očeh nekaterih krivico, če so ostali zvesti svojim narodnim vrstam. Jadna mati-domovina, ki mora zreti strašno razdejano v srcih, zastrupljenih s sovraštvom do lastnega brata! In morda cvete komu klasje, ko ubijajo bratje iste matere in istega maternega jezika svoje lastne brate?

Taka torej naj bo bodočnost? Bodočnost koroška in bodočnost naša? Morda pa bo sveži hodiški grob boljši klicar k slogi in vzajemnosti, boljša prošnja za pravico, nego so to naši govori, poslanice in uvodniki? Potem mladji Mihej ni padel zastonj!

Zilani, kaj pravite? Prijatelj našega lista piše: Lep je domači žegen, če se obhaja, kakor so ga obhajali naši predniki. Tujca zgrabi in domačina spet priklene s čudovito silo na domače vaško občestvo. Tudi letos je hotela Zila na dan žeganja pokazati svoje pristno zilsko lice. Nastopili so vrli zahomški fantje. Z občudovanja vredno vneto so štehvali. Toda nekaj smo pogrešali: lepote naših narodnih noš! Fantje in dekleta od Zile, kako so vendar lepe Vaše stare narodne noše! Zilska duša veje iz njih, v njih je skrita Vaša davna zgodovina. Vaše stoletno trpljenje, Vaša bodočnost in Vaše življenje. Kadar boste zopet zaplesali in zaplesale rej pod lipo, kadar boste fantje spet zajahali Vaše konje, ne sme več manjkati pestrih narodnih noš. Tako bo žeganje pravi vaški praznik, ki bo dvigal celo gmajno iz trpke vsakdanjosti.

Šmihel pri Pliberku. (Gospodarsko.) Zdi se nam, da se gospodarska stiska veča od leta do leta. To je razvidno ne samo iz pičlih dohodkov, ki jih sprejemamo za naše pridelke, marveč tudi iz naših zadnjih treh veselic. Gospa Najbrž je napravila domačo veselico, a razun par velikovških in pliberških meščanov ni bilo gostov. Isto se je pripetilo gostilničarju Gregoru na Bistrici. Niti petina domačinov ni bila od navzočih. Klavern je bil celo popoldan našega žeganja. Sicer je ta dan izvil na zabavo domala vso mladino, letos pa ni bilo videti nobenega pravega navdušenja za veselico. — Jamramo tudi z letino. Žita ne bo dovolj za domačo potrebo. Živine pa ob obilici krme primanjkuje, ker smo jo lani vsled suše razprodali. Edini dohodek bi bil les, če ne bi stale gole poseke. In še preostali les je težko napraviti, ko pa so domače žage domala brez izjeme na bobnu. Kako naj torej izgleda naš položaj v par letih?

Sele. (Razne novice.) Pred nedavnim smo vam poročali, da je tukajšnja požarna bramba oskrbela Selanom pri cerkvi velik vodni basen. Sedaj pa se je sprožila še druga idejna misel, da bodo napeljali vodovod v župnišče, v šolo, v občinsko hišo ter še v druge privatne hiše. To bi bilo zelo priporočljivo in je želeli, da bi se ta lepi sklep ne opustil. — Davica je zahtevala v naši občini dve smrti žrtvi, in sicer pd. Kobovnikovega Jozeja, ki je bil tudi ministrant, ter pd. Kajžrovo hčerko Miciko, oba v starosti do devet let. — Pa korajžni smo mi Selani, da si upamo celo z zrakoplovom peljati se v Ljubljano na velesejm. Naš vrli Male Janez je nastopil prvi to zrakoplovno pot in se je baje zelo dobro počutil v zraku. Ž njim so bili še trije Borovčiči, večje število pa jih je smuknilo še pred nastopom rajže pod klop,

ker so se menda zbal, da bi se letalo ne prekucnilo v kak „graben“. — Priprave za volitve se vršijo pri nas brez vsake napetosti in politične nestrpnosti in to menda radi tega, ker so Sele preveč oddaljene za one nestrpne politične agitatorje, ki delajo po deželi razpore, katere zvalijo potem na nedolžne Slovence.

Hodiše. (Uboj.) V nedeljo 13. t. m. se je vršil v Logi vesi pevski koncert okoliških društev. Med mnogimi drugimi se ga je udeležil tudi član hodiške „Zvezde“ Mihej Habih, pd. Žaborcev iz Rut. Proti večeru se je podal s prireditve domov. Ker se mu je grede kolo pokvarilo, se je nekoliko zakasnil. Med popraviljem kolesa prideta Avgust Media in Maks Aleš, oba iz Škofič, k njemu in ga zmerjata s psovko „čuš“, nakar je Mihej odgovarjal. Nato se je podal v Bürgerjevo gostilno in se zaprl v eno sobo, da bi bil varen pred napadi onih dveh fantov. Ko so mu domači povedali, da sta ona dva že odšla, se je podal domov. Na cesti, kjer daleč naokrog ni nobene hiše, pa sta ga čakala s koli. Došlega je Aleš tako silno udaril, da se je Mihej zgrudil na tla. Aleš in Media nista mirovala niti potem. Neznano kedaj in kako se je ranjeni podal domov, se vlegel in ni več vstal. V sredo dopoldne je po dolgi nezavesti umrl. Sledeča obdukcija je dognala, da je imel prebito lobanjo. Strašni dogodek je vzbudil med ljudstvom veliko razburjenje, ker je bil Mihej zelo priljubljen. Vedno je bil vesel, ljubil je svoj materni jezik in narodno pesem. Društvo „Zvezda“ izgubi z njim pridnega člana in izvrstnega pevca. Njegovega pogreba se je udeležila velikanska množica ljudi, krsto so obsuli z vencami in cvetjem, pevci in pevke pa mu priredili zadnje slovo. Rajnemu Miheju bodi večni mir. Žaborčevim pa iskreno naše sožalje!

Gornje Brovle pri Pečnici. (Požar.) Na kvaterni petek dne 18. t. m. je malo pred ednajsto uro zadonel veliki zvon naše farne cerkve v plat. Hitro za njim se je oglasila sirena na gasilskem domu v Ledincih. Iz skednja posestnice Johane Aichholzer, pd. Cvangarce, pa je že švigal visok rdeč plamen proti nebu. Ljudje so bili domala vsi na polju, tudi domači. V zadnjem trenutku so mogli rešiti živino, vse drugo, hiša in skedenj, je zgorelo. Domača požarna bramba je prihitela hitro na pomoč, za njo so došli gasilci iz Loč, Beljaka, Blač, Drave in Rožeka. Posrečilo se jim je rešiti sosedne hiše in skednje, ki so bile samo nekaj metrov od požara. K sreči ni bilo nobenega vetra. Ker je vode v domačem rovu primanjkovalo, so morali pumpati vodo še iz Borovnice, ki je oddaljena od vasi celih 20 minut. — Zadnji požar pri nas je bil pred petimi leti, pa je tedaj uničil domovanja petim posestnikom. Sedaj torej je sledilo Cvangarjevo poslopje. Zgoreli so vsi stroji na skednju ter vsa drva, pripravljena za zimo. Zavarovalnina ne bo krila škode. Morali bodo sosedje priskočiti na pomoč.

Št. Vid v Podjuni. (Smrt.) Zelo žalosten je bil v torek dne 15. t. m. sprevod, ko smo ob veliki udeležbi spremili k večnemu počitku posestnico Ano Matevžič iz Pogrč. Še zelo mlado smo zagreblili v blagoslovljeno zemljo na častnem prostoru. Žalni sprevod je vodil mil. g. dekan Kindlman ob spremstvu domačega č. župnika. Č. dekan je ob grobu v svoji v srce segajoči posmrtnici privabil vsem pogrebcom solze v oči. Bila je pa tudi res mučenica v svoji 25 let trajajoči bolezni. Toliko cvetja in vencev še nismo videli pri nas ob slični priliki. Naj ji sveti večna luč! Zaostalim naše iskreno sožalje.

Drobiž. „Freie Stimmen“ od petka pišejo na široko o „represalijah jugosl. ministra dr. Korošca nad Nemci v Jugoslaviji“. Povod je dala predstavitev 14 nemških učiteljev iz Kočevja v slov. kraje. (Nam so pustili samo še nega učitelja in še tega prestavili v nemško Belo. Op. ur.) Članek je očiten „Deckungsmanöver“. — V Blatogradu so minulo nedeljo otvorili protestantovski dom. Pred desetletji je istotam slovensko pridigal škof Slomšek o vrednosti maternega jezika. — Kmetijsko šolo v Lielhofu je posetila skupina kmet. učiteljev iz Podkarpatske Rusije. Govorili so tudi nemško. K. Tagblatt pripominja: Vedno isto! Slovani se učijo nemščine, domišljavi nacionalni Nemci pa smatrajo pod svojo častjo, da bi se učili slovanske jezike. — 1. okt. bodo vpoklicani potrjeni naborniki. — V pliberški okolici je bilo ukradenih več konj. Konjski kupci naj so torej previdni. — Na Dunaju je umrl bivši kancler dr. Buresch. — Na zadnji tomboli v Celovcu je zadel glavni dobitnik, stanovanjsko opremo, 15leten fant. — Neznanci so vlomili v trgovino Florič v Zadolah pri Glinjah ter odnesli blaga v vrednosti 100 S. — Zgorelo je gosp. poslopje grofa Czerni-

na pri Krki. — Pogorela sta hiša in skedenj pos. Kiljanu v Vovbrah. — Ob takozvanem hudičevem mostu pri Velikovcu so našli truplo neznanega moškega. Viden je bil še ubodljaj v vratu in zato sumijo umor. — V Podkloštru je bil po nesrečnem naključju ustreljen 13letni sinko mesarja Kanduta.

NAŠA PROSVETA

Pesem naših gora.

(Konec.)

Četudi jim tujec hoče vzeti domače lice, ne poseči se mu: kajti njih pesem je in ostane večno naša, vdahnjena neposredno po Stvarniku. Tej naravni podobi in zdravemu čutu naših turistov se je morala umakniti že marsikatera navlaka po naših planinskih kočah. Par let so v pliberški koči na Peci nesramne slike izivale zdravi čut našega ljudstva. Bolelo nas je. Domačini, ki smo sramoto poznali, smo se izogibali tega planinskega doma, protestirali smo, ker nam je in nam je vedno bilo za čast naših duhovnikov in za svetost in nedotakljivost šeste božje zapovedi. Pred kratkim so te nesramne slike nenadoma izginile, baje na ogorčen protest neke odlične nemške dame proti temu javnemu škandalu kultiviranega 20. stoletja. Zahvaljujemo se na tem mestu tej odločni krščanski ženi, ki je pripomogla, da stoji danes naša divna Peca zopet neoskrunjena v vrsti naših gorskih velikanov in ž njimi v svoji proroški sili slavi Stvarnika.

Ni še dolgo od tega, odkar zahaja naš človek v gore. Kmet je prej samo občudoval njih silo in moč. Odtod tudi pregovor njegov: „Gora ni nora, tisti je nor, ki gre gor!“

A tok časa nam je odprl to naše nepoznano planinsko kraljestvo. In danes stopamo vanj kakor v svetišče. Gora, bodisi Jepa ali Peca, je pač vsakomur to, kar sam hoče. Človek sam daje obraz goram. V njem samem je vse, kar mu morejo nuditi gore. Gotovo je pa res, da v mogočni, nedotakljivi, svobodni gorski naravi mnogo hitreje zadone strune človekovega srca, ki jih trušč vsakdanjega življenja prerad tako prebuči, da človek niti sam ne sluti, da jih ima v sebi. Saj se nam zdi kot bi pri vsakem koraku v strmino, s sleherni znojno srago odpadale od nas luskinе vsakdanje navlake. Tako se bliža človek vedno čistejši vrhu. In tam obstoji nem vsled velikega doživetja: sam, okrog njega kamenito kraljestvo, nad njim pa prav blizu: Bog. V gorah, tu gre človek sam vase; v svetišču mogočne molčeče narave mnogo lažje najde samega sebe. Malenkost od tega, kar so doživljali svojčas puščavniki v samoti, se prime pri dobri volji v gorah danes slehernega, tudi najpovprečnejšega človeka. Radi tega očiščenja in samospoznavanja hodi današnji rod v gore. Očiščen in utrjen se vrača v boje življenja marsikdo, ki je sicer morda pozabil nase in na svoje človeško dostojanstvo. Gora izenačuje in brati vse, ki jo obiskujejo. Kričeče socialne razlike omedle ob kamenitih stenah, zgube svojo ost v tovarištvu, ko mora vsakdo dati samega sebe, svojo človeško vrednost.

V gorah se utrjuje fant današnje dobe, v gorah se kuje novi rod, ki bo čez leta delal. Rod, ki bo zrastel v ljubezni do gora in bo očiščen po samem sebi v njih, bo pošteno in požrtvovalno delal na svoji zemlji, on jo bo ljubil in negoval kot dragoceno zapuščino očetovo.

Rod koroški, spoštuj torej in ljubi svoje gore, ki ti kažejo pot k Bogu, in čuj njih večno-lepo pesem, ki doni z njih vrtoglavih višin in sega slehernemu našemu človeku v duše neprezorno globino!

K. K.

Globasnica. Na Rozalsko žeganje, t. j. v nedeljo dne 27. septembra uprizori naše izobraževalno društvo ob treh popoldne pri Šoštariju znamenito zgodovinsko igro „Zadnji vitez Reberčan“. Pri prireditvi sodelujejo tudi pevci. Pridite v obilnem številu!

26. septembra vsi na sončne Radiše! Popoldan ob pol 3. uri uprizori tamošnje slov. društvo na prostem pod milim nebom pri župnišču igro „Naša kri“. Sodeluje tudi oktet vrlih fantov. V slučaju slabega vremena se uprizori igra ob istem času naslednjo nedeljo. Vsi, ki vam je pri srcu domača beseda in draga lepota naše zemlje, pridite!

Slov. kat. izobr. društvo za Vogrče in okolico priredi v nedeljo dne 27. septembra pri Sv. Radišundri igro „Dve nevesti“. Pričetek točno ob 3. uri popoldne. Šmiklavžani in vsi okolišani pri-

Verantwortungs- bewusste Männer

lenken unbeirrt, mit klarem Blick und fester Hand, das Schiff durch alle Fahrnisse... vertrauensvoll blickt man zu ihnen auf... Verantwortungsbewusste Männer lenken die Geschicke unserer Gesellschaft; niemals weichen sie vom Wege strengster Rechtfertigung und Pflichterfüllung ab! Wir lohnen das Vertrauen, das uns teilwird, durch restlose Sicherheit, die wir in jeder Hinsicht bieten!

Österreichische Versicherungs-A.G.

srčno vabljeni! In Žvabek naj bo tudi dobro zastopan. — Dne 11. oktobra pa se igra ponovi v Vogrčah, nakar že danes opozarjamo. V Vogrčah bo igra združena s šaljivo tombolo, zato se obračamo na vse prijatelje našega društva s iskreno prošnjo, da darujete po svojih močeh za tombolo. Z obilnimi darovi postanete najlažje naši sodelavci! Prireditelji.

GOSPODARSKI VESTNIK

Krompir.

Kruh revežev ga imenujejo, vrhutega slavijo letos 450letnico, odkar je poznan v Evropi. Nikdar pa še nismo pomislili, kaj bi bilo vse naše kmetijstvo, ako ne bi bilo tega prekornostnega in prehvaležnega sadeža. Ne trdijo morda mnogi zaman, da je to neznanatno jabolko matere zemlje do slej rešilo že tisoče družin bede in pomanjkanja in da jih bo še več tisočev rešilo v bližnji bodočnosti.

Kako ravnamo s krompirjem? Njegova koristnost je največ zavisna od našega ravnanja z njim. Mnogo se ga uniči in to čim več, čim lažje njegovi sadeži dihajo, čim bolj rastejo iz gomoljev poganjki in čim več ga je gnilega.

Krompir gnije v gomoljih, ki so ranjeni ali že gnili z njive. Taki gomolji okužijo v najkrajšem času vso svojo okolico, toplota in vlaga okuženje še podpirata. Poganjki na krompirju so škodljivi, ker izrabijo hranilne snovi gomoljev, toplota in vlaga sta jim v podporo. Dihajo pa vse rastline in sicer tembolj, čim več je toplote.

Pri spravljaju krompirja torej pazimo, da bomo ohranjevali samo dobro izbran, zdrav in neranjen krompir, ki bodi vrhutega suh. Shramba, kamor ga spravljamo, bodi zavarovana pred mrazom in vlago. Gnile gomolje sproti odstranjamo. Shranjevanje krompirja v suhih in prezračenih ter ne premrzlih ali pretoplih kletih je vsekakor ugodno. V kletih shranjujemo predvsem male množine. Toplota naj ni pod 2 stopinj in ne nad 6 stopinj Celzija. Naložiti smemo krompir kvečjemu en meter v višino, ker se sicer segreje in rad gnije. Kjer je dovolj prostora, ga pozimi večkrat obrnimo ter odstranimo bolne gomolje. Zelo važno je zračenje kleti. Zračiti smemo v suhih dneh. Izkušeni gospodarji svetujejo nadalje, naj polagamo krompir na deske tako, da je med njimi in zemljo še majhen prazen prostor. Krompir, ki služi za seme, naj ima dovolj svetlobe, oni za prehrano pa bodi bolj v temi, ker se sicer v gomoljih tvori takozvani Solanin, ki je strupen.

Mnogi gospodarji shranjujejo krompir v zemlji. Najboljša je peščena ali ilovnata zemlja. To shranjevanje pa ima mnoge senčne strani: rada se na dnu jam nabira vlaga, vročina je običajno previsoka ali prenizka. Krompir v jamah pokrivamo s slamo in sicer tako, da ostane temperatura v jami vsaj 2 stopinji Celzija. Paziti je še na to, da je jama dobro prezračena. To dosežemo, če pripravimo s pomočjo desk zračno jamo do sredine krompirja. Vigredi jame ne smemo pre zgodaj odpirati, da mraz gomoljem ne škoduje. B. N.

Oranje pred zimo. Trdijo mnogi, da je oranje pred zimo najvažnejše kmetijsko delo. Oranje pred zimo vpliva na ohranitev zimske vlage v

zemlji. Prevelika mokrota onemogoča češče v-gredno oranje. Važno je, da zemlja v zimi čim globlje zmrzne in da led zemljo razganja. Zbito in suho zemljo je seve nesmiselno orati, ker je za orača in živino prenaporno delo. Zato je čas oranja prevažen. Ob nepravem času preorano njivo lahko za več let pokvarimo. Važno je pravilo, da moramo zemljo posebno globoko preorati za vse jare posevke. Te njive v vigredi brnimo in po potrebi valjamo.

Snet na žitnem semenu je nevarna bolezen. Proti njej priporočajo prašenje semena s kakim strupenim praškom ali namakanje v strupeni raztopini. Prašnata snet na ječmenu in pšenici, ki spreminja zrnje v črn prah, pa se s strupenim praškom ali namakanjem v strupeni raztopini ne uniči. Pšenico ali ječmen, okuženo po prašnatu sneti, je treba najprej 4 ure namakati v mlačni in nato v vroči vodi, ki ne sme imeti pod 51 in ne nad 55 stopinj. Iz vode vzeto žito moramo večkrat premešati, da se čimprej posuši.

Lesene ceste. Čehoslovaška ima toliko lesa, da ne ve, kam z njim. Posebno je bila lesna industrija razvita v Slovaški in Podkarpatski Rusiji. Ko pa je bila l. 1929 odpovedana pogodba z Madžarsko, je ta industrija izgubila svoje glavno tržišče. Tehniki so se trudili, da bi našli nove načine, da bi ta odvišni les spravili v promet, končno pa je posegla vmes država ter začela uporabljati les za gradnjo cest, enko kakor se to dela drugje v inozemstvu. Posebno Budimpešta ima večino svojih najprometnejših ulic tlakovanih z lesenimi kockami. V srednji Slovaški so pred nedavnim začeli graditi z lesom novo cesto. Ta cesta bo dolga le 1200 m. Temelji lesene ceste se grade prav tako, kakor vse druge. Na sloj peska, produ in sekanega kamna se polagajo lesene kocke. Na robovih so te kocke dolge 32 cm, ostale pa 10. Les za tlakovanje se na poseben način impregnira, da ne trohni in da dalj časa zdrži. Poedine kocke spaja potem asfalt, ki zalije tudi razpokline, da ostane površina ceste vedno gladka. Če se bo pokazalo, da z lesom tlakovana cesta ustreza vsem zahtevam trdne ceste, bodo Čehi začeli vse nove ceste tlakovati z njim.

Celovski trg minulega tedna. Pšenica (100 kg) 38—39 S, rž 28—29, ječmen 24—27, oves 24—26, isto ajda, koruza 26—29, grah (1 kg) 80 g do 1 S, isto leča, zeleni fižol 30—40, suhi fižol 40—60, krompir 12—14, sladko seno 7—8, kislo 5, slama 4, repa 20, zelje 20—30, goveje maslo 3.50—4.00, čajno maslo 4.40, sirovo maslo 3.20, prekajena slanina 3.20—5.20, sirova slanina 2.80—3.00, jajca 13, kokoši 2.00—3.00, race 3.00—4.00, trda drva, kratka 4.00—5.00, mehka 3.00—4.00. — Živinski trg: Biki (kg žive teže) 80 g do 1 S, voli 85 g do 1 S, klavne krave 50—60, prašiči 1.40—1.60, plemenski 1.60—1.80 S.

ZANIMIVOSTI

Kako gre abesinskemu cesarju? Mnogi mislijo na siromaka v prognanstvu. Vendar ne gre bivšemu abesinskemu cesarju baš slabo. To kaže slika, ki jo je nedavno priobčil nek francoski list. Slika kaže cesarja v družbi egipčanskega kmetijskega ministra. Sedita pred bogato obloženo mizo in Haile Selasie se radosten smeji strežnici v kopalnem kostumu. Izgleda torej, da cesar ne trpi baš pomanjkanja, saj je ostal bogat mož tudi po

tem, ko je bil prognan iz svoje države. Trenutno se cesar nahaja v nekem kopališču v Franciji.

Opeka iz stekla. V ameriškem mestu Toledo so ravnokar dovršili trinadstropno hišo, ki je postavljena vsa iz steklene opeke. Opeka je v svoji notranjosti votla in je torej dober varuh pred toploto ali mrazem. Čudno, poslopje nima okeni, marveč velike ventilatorje. Prostori so nenavadno svetli in spalnice morajo biti zakrite s težkimi preprogami. Diven je pogled na hišo v noči, če se njene luči v notranjosti lomijo v tisočerihih žarkih v temno noč. Stroški gradnje so baje nižji ko za poslopja z navadno opeko.

To bo letalo! V Ameriki ravnokar delajo načrt za letalo, ki mu ne bo para na svetu. Tehtalo bo 1522 ton ter merilo v dolžini 115 in v širino 170 metrov. Aeroplan bo gnalo več motorjev s skupno silo 200.000 konjskih sil. Na letalu bo ob poletilih stalno posadka 100 mož, poleg njih bo prostora še za 500 potnikov in za 200 ton tovora. Brzelo bo z hitrostjo 450 km na uro ter bo preletelo razdaljo med Ameriko in Evropo v dvanajstih urah. Stroški bodo znašali velikansko svoto 300 milijonov frankov.

Most, ki se bo vrtel, nameravajo zgraditi v Turčiji. Z njim nameravajo zvezati oba evropska dela Carigrada, Pero in Galato. Most bo meril v dolžini 400 metrov ter bo železen. Vrtel se bo, da bodo ladje imele vedno prost prehod. Najcenejši ofert za gradnjo so položili nemški inženjerji in turška vlada jim je delo že poverila.

Angleški lord v Julijskih Alpah. Koncem avgusta je posetil Julijske Alpe angleški minister lord Amery. Star je 63 let, a je izvrsten hribolazec. Za vodnika v Alpah si je vzel znanega plezalca Jožo Čopa iz Jesenic in v njegovem spremstvu je preplezal celo vrsto težkih vrhov. Gore so podjetnega Angleža tako navdušile, da bo od slej prihajal v Slovenijo vsako leto. Nadvse zadovoljen je bil tudi s slovenskim vodnikom, na katerega je po povratku v domovino naslovil laskavo priznalno pismo. Seve gre enako priznanje tudi 63letnemu starčku, ki je menda najstarejši evropski veleturist.

Rdeča armada postaja strah sveta. Nedavno so imeli v Rusiji vojaške manevre. Svoj višek so manevri dosegli z velikim bojem v zraku. Tisoč metrov visoko v zraku so se spopadla najhitrejša bombarderska, lovska in bojna letala. Med bojem na zemlji je 170 km daleč za sovražnikovim hrbtom spustila skupina več desetih letal na zemljo 1200 vojakov, 150 strojníc in 18 topov. Vse to je trajalo komaj dobrih 7 minut. Vojaki so se spuščali z letal na tla s pomočjo padal, s pomočjo padal so spustili na zemljo tudi strojnice in topove. Prisotni vojaški strokovnjaki niso mogli verjeti, da je tako drzna vojaška operacija sploh mogoča. Vojaški manevri rdeče vojske so vzbudili v mednarodnem svetu veliko pozornost. Manevrov so se udeležili zastopniki vseh velikih držav.

Sadjarji, kmetje!

Pozor!

Že 30 let obstoječa sadna drevesnica odda letos 300 lepih in močnih jabolčnih in hruškovih drevesc dobre kakovosti. Nadalje oddaja tudi cepljene in domače češplje, orehe, breskve in marelice. Cena najnižja. Obračajte se na naslov Joža Pinter, pd. Bvažetnik v Srejah, pošta Št. Jakob v Rožu. 56